

Coronajaar 2020: de maand september (7)

Door [J.M.C.M. Smarius](#) - 25 december 2020

Geplaatst in [Coronavirus](#)

Stijging besmettingen in augustus gestopt. In september weer flinke groei. De verdeeldheid onder het volk groeit ook. Testen lukt niet best. Steeds meer zorgmedewerkers besmet. Niet klaar voor 2^e golf.

Tweede Kamer woest om liegen over veiligheidsrisico's. Feesten. Niet praten in lift. Miljoen doden.

1 september 2020: [Weekcijfers corona: acceleratie virus in augustus gestokt.](#)

De snelle stijging van het aantal coronabesmettingen in juli is in de tweede helft van augustus een halt toegeroepen. Begin augustus zette die stijging zich door. Daarna stokte die snelle toename.

1 september 2020: [Kabinet wil gerichtere aanpak corona, minder grove maatregelen.](#)

Het kabinet wil gerichte maatregelen nemen tegen het coronavirus. De algemene maatregelen van de eerste maanden waren nodig, maar hebben tot economische en maatschappelijke schade geleid. Specifieke maatregelen lokaal te nemen. Meer testlocaties nodig voor minder mobiele mensen.

Coronajaar 2020: de maand september (7)

1 september 2020: OMT-advies: extra bescherming en veel meer testen in verpleeghuizen.

Coronabeleid in verpleeghuizen moet ingrijpend veranderen, adviseert het Outbreak Management Team aan het kabinet. Mondkapjes moeten preventief worden ingezet en verpleeghuizen moeten wekelijks iedereen gaan testen bij een uitbraak. Het OMT baseert zich op een nieuw onderzoek onder leiding van hoogleraren Cees Hertogh en Bianca Buurman (Amsterdam UMC). De nieuwe maatregelen houden in dat zodra een regio kampt met veel besmettingen, het verpleeghuispersoneel en bezoek te allen tijde mondkapjes moet dragen en bewoners eerst tien dagen in quarantaine moeten als ze verhuizen naar het verpleeghuis of opgenomen zijn geweest in het ziekenhuis. De GGD's en verpleeghuizen moeten op regionaal niveau overleggen wanneer deze zogenaamde 'code oranje' ingaat. In regio's waar het aantal besmettingen relatief hoog is, zoals in Amsterdam, zouden de nieuwe maatregelen nu al moeten gaan gelden. Zodra er in een verpleeghuis een besmetting is geconstateerd, adviseren de onderzoekers en het OMT om een systematisch testbeleid in te voeren. Bewoners en personeel worden dan wekelijks getest, ongeacht of ze klachten hebben. De huidige RIVM-richtlijnen schrijven nu nog voor dat alleen verpleeghuisbewoners met klachten getest worden.

Het onderzoek van Hertogh en Buurman toont aan dat deze richtlijnen over de inzet van tests en beschermingsmiddelen onvoldoende zijn om te voorkomen dat opnieuw veel verpleeghuisbewoners komen te overlijden. Uit het onderzoek van Hertogh en collega's blijkt dat ongeveer de helft van de besmette bewoners niet wordt opgepikt als er alleen getest wordt bij klachten. "Bij bewoners met dementie, ongeveer 70% van de verpleeghuisbewoners, is het heel moeilijk om covid-19 op tijd te herkennen. Reuk- en smaakverlies bij iemand met dementie is voor medewerkers niet vast te stellen." De onderzoekers zagen ook dat werknemers hele lichte klachten bij zichzelf niet toeschrijven aan covid-19 en blijven doorwerken. "Daarom moet je dus alle bewoners én medewerkers testen en preventief mondkapjes inzetten." Eerder was al kritiek op richtlijnen over beschermingsmiddelen. Beroepsverenigingen en zorgmedewerkers dachten dat het was ingegeven door de schaarste aan beschermingsmiddelen, maar volgens het RIVM was het preventief gebruik van mondkapjes niet nodig. Hertogh en zijn collega-onderzoekers zeggen nu dat het wel nodig is omdat het virus ook wordt overgedragen door mensen zonder (herkenbare) klachten. Milde klachten als hoofdpijn en keelpijn worden vaak niet herkend. Mensen met klachten konden zes dagen blijven rondlopen voordat ze werden opgemerkt. De onderzoekers kunnen geen onderscheid maken tussen besmette bewoners die klachten niet herkenden of daadwerkelijk geen klachten hadden. Beide groepen dragen evenveel virus bij zich. "Je hebt in verpleeghuizen te maken met de meest zwakke mensen. Je kunt medewerkers informeren en bijscholen om klachten beter te herkennen, maar dat is niet voldoende."

1 september 2020 's avonds: Meer dan 4 miljoen coronabesmettingen in Europa.

Sinds de uitbraak van het coronavirus zijn meer dan vier miljoen mensen in Europa besmet geraakt.

Coronajaar 2020: de maand september (7)

In totaal zijn er in Europa 4.006.077 besmettingsgevallen vastgesteld, 216.080 mensen hebben die besmetting niet overleefd. 2.281.959 Europeanen worden als genezen beschouwd. Ongeveer een kwart van alle infecties is gemeld in Rusland (1.048.000, 17.299 doden). Spanje volgt met 470.973 gevallen en 29.152 doden. Daarna volgt het Verenigd Koninkrijk (337.168, 41.504).

2 september 2020: Tuberculosevaccin getest op Nederlandse ouderen in strijd tegen corona.

Wetenschappers gaan onderzoeken of een tuberculosevaccin kwetsbare ouderen beschermt als die besmet raken met het coronavirus. Deze week starten 22 ziekenhuizen met onderzoek bij zo'n 6.000 kwetsbare ouderen. Ze bekijken ook of het vaccin effect heeft op andere luchtweginfecties. Directe aanleiding voor het onderzoek is een studie die maandag in vakblad Cell verscheen. Daarin kregen 198 Griekse ouderen een paar jaar terug het zogeheten BCG-vaccin of een placebo als ze uit het ziekenhuis werden ontslagen. Een jaar later hadden ouderen die het vaccin ontvingen 40% minder infecties en 80% minder luchtweginfecties doorgemaakt dan ouderen die een placebo kregen.

2 september 2020: Nieuwe coronatest Roche geeft uitslag binnen kwartier.

Een nieuw type coronatest van het Zwitserse Roche geeft binnen een kwartier al een uitslag. Een laboratorium of speciale apparatuur komt er niet aan te pas. Het farmaceutische bedrijf brengt de test eind deze maand op de Europese markt en hoopt ook snel op goedkeuring in de Verenigde Staten.

Roche kan per maand 40 miljoen nieuwe tests produceren.

2 september 2020: Minister de Jonge lijkt wel de baas in de crisis, maar hij is het niet.

GGD's die maar moeizaam kunnen opschalen, testcapaciteit die tekort schiet en verwarring over de vraag wie er eigenlijk de baas is bij de beheersing van de coronacrisis. Twee oud-GGD-directeuren en een crisisexpert zien met lede ogen aan hoe regie in de bestrijding van de pandemie is verdeeld over veel te veel instanties. "We leven in een polderland. Iedereen is verantwoordelijk en dus is niemand verantwoordelijk", zegt Laurent de Vries, oud-directeur van GGD Nederland. Volgens hem moet de minister van Volksgezondheid snel meer bevoegdheid krijgen. Oud-GGD-directeur Richard Janssen noemt het "onverantwoord dat de minister feitelijk niet gaat over de GGD's terwijl die in deze crisis zo'n cruciale taak vervullen". Volgens crisisexpert Gert-Jan Ludden kunnen we het bestrijden van de crisis niet overlaten aan de 25 veiligheidsregio's. "Dan is de kans op verwarring levensgroot."

Hoe zit het dan nu? Wie is er verantwoordelijk voor de nationale crisisbeheersing? Niet minister Hugo de Jonge van Volksgezondheid die we steeds tijdens de persconferenties zien, maar minister Ferd Grapperhaus van Justitie. Hij is niet alleen verantwoordelijk voor het naleven van de richtlijnen, maar

Coronajaar 2020: de maand september (7)

stuurt ook de 25 veiligheidsregio's aan, waar burgemeesters nu de baas zijn. Die burgemeesters zijn op hun beurt de baas over de 25 GGD's die tijdens deze pandemie een cruciale verantwoordelijkheid hebben. Ze moeten honderdduizenden tests uitvoeren en zijn bovendien verantwoordelijk voor het grootschalige bron- en contactonderzoek. Volgens de Wet Publieke Gezondheid heeft De Jonge als minister van Volksgezondheid wel een leidende rol. Maar terwijl hij de GGD's bleef sommeren om op te schalen, werd duidelijk dat hij geen grip heeft op dat proces. Volgens de wet heeft hij geen gezag.

2 september 2020: [29 procent Nederlanders wil geen coronavaccin.](#)

Als er morgen een coronavaccin is, dan zal 13% van de Nederlanders de injectie zeker niet halen. Zo'n 16% twijfelt er heftig over, blijkt uit een groot internationaal onderzoek van bureau Ipsos MORI. Nederland is daarmee erg pro-vaccin. Het meest reikhalzend kijken de Chinezen uit naar een vaccin, slechts 3% wil er niets mee te maken hebben. Het meest sceptisch is Rusland, waar bijna de helft van de bevolking een sterke afkeer heeft van een vaccin, of behoorlijk twijfelt. Maar ook in de VS is een derde van de bevolking niet van plan om een prikje te halen om veilig te zijn voor de pandemie. In dat andere land waar de ziekte wild om zich heen heeft geslagen, Brazilië, vertrouwen ze de wetenschap weer meer. Daar wil 89% graag een vaccin nemen. Er is ook grote scepsis of een vaccin snel beschikbaar zal komen. Bijna 60% van de wereldbevolking denkt niet voor het einde van het jaar een vaccin te kunnen krijgen. In Nederland is dat 67%. Het meest pessimistisch zijn de Polen: 78%.

4 september 2020: [Onderzoek FNV: veel zorgmedewerkers vrezen tweede coronagolf.](#)

Van de zorg- en welzijnsmedewerkers vreest 80% een tweede coronagolf. Volgens hen zijn de zorg- en welzijnssector en zichzelf er niet klaar voor, meldt FNV na onderzoek onder ruim 1.600 mensen die werken in die branche. Meer dan de helft vindt dat er voldoende maatregelen zijn genomen door de overheid, maar vier op de vijf zorgmedewerkers geven aan dat die niet genoeg worden gehandhaafd. Ook vindt ongeveer de helft dat mensen zich (zeer) slecht houden aan de maatregelen. Een derde voelt zich veilig, zegt veilig werk te kunnen doen. Een kwart zegt voldoende beschermingsmiddelen te hebben voor een tweede golf. Veel werkenden in zorg en welzijn zijn bang zelf besmet te raken. Zo'n 40% laat weten nog een massale uitbraak persoonlijk niet aan te kunnen. FNV-vicevoorzitter Kitty Jong maken de cijfers boos. "Je kunt als overheid én werkgevers zorgmedewerkers toch niet opscheppen met terecht gevoel van onveiligheid, terwijl de samenleving van hun werk afhankelijk is?"

4 september 2020: [Wat we weten over kinderen die ernstig ziek worden na een corona-infectie?](#)

De meeste kinderen merken weinig van een coronavirusbesmetting. Maar in sommige uitzonderlijke gevallen krijgen kinderen na een coronavirusinfectie een ontstekingsziekte die, als het niet behandeld

Coronajaar 2020: de maand september (7)

wordt, levensgevaarlijk kan zijn. Wat weten we over dit ziektebeeld? De ziekte heeft een eigen naam gekregen: MIS-C. Pieter Fraaij infectioloog en immunoloog aan het Erasmus MC-Sophia, legt uit dat kinderen die MIS-C krijgen vaker een ontsteking bij de hartspier hebben én vaak besmet geweest zijn met het coronavirus. Kinderen met MIS-C kunnen zo ernstig ziek worden dat ze behandeld moeten worden op de intensive care. Fraaij is overtuigd dat MIS-C veroorzaakt wordt door het coronavirus. Kinderen die MIS-C krijgen, ontwikkelen dit vaak 4 tot 6 weken nadat ze zijn geïnficeerd.

7 september 2020: [India wereldwijd op plek 2 qua coronabesmettingen.](#)

India heeft Brazilië ingehaald, staat nu wereldwijd op plaats twee wat betreft het aantal besmettingen. In het land zijn 4,2 miljoen ziektegevallen geregistreerd. In Brazilië 4,12 miljoen, de Verenigde Staten telt er 6,25 miljoen. India heeft 71.642 coronadoden geregistreerd, minder dan de 126.203 in Brazilië en de 188.540 in de VS. India test niet genoeg mensen. De werkelijke cijfers kunnen veel hoger zijn. India boekte een recordaantal bevestigde besmettingen in één dag, 90.632, het hoogste aantal ter wereld. Het aantal besmettingen wereldwijd komt daarmee boven 27 miljoen.

7 september 2020: [Den Haag nieuwe coronabrandhaard.](#)

Het coronavirus grijpt weer om zich heen. Vooral in en rond Den Haag stijgt het aantal besmettingen de laatste paar dagen snel. Haaglanden heeft nu meer besmettingen dan Rotterdam-Rijnmond en steekt Amsterdam-Amstelland naar de kroon. De Veiligheidsregio Haaglanden liet al weten dat opvallend veel mensen in cafés en restaurants besmet zijn geraakt. Meerdere etablissementen zijn daarom gesloten. Amsterdam-Amstelland heeft 721 nieuwe besmettingen, 638 in Amsterdam zelf.

8 september 2020: [51 vastgestelde besmettingen bij Nijmeegs café.](#)

Er zijn zeker 51 coronabesmettingen te linken aan het Nijmeegse Café van Rijn. De studentenkroeg werd vorige week maandag gesloten door burgemeester Bruls nadat 10 mensen besmet bleken. Uit het contactonderzoek komt naar voren dat veel meer mensen het virus hebben opgelopen. Er zitten al 230 mensen in thuisisolatie, onder wie 170 studenten van de Radboud Universiteit. De eigenaar van het café zegt dat de besmettingen vooral tijdens de introductieweek hebben plaatsgevonden. "Daarmee zeg ik niet dat dat besmetting niet bij ons is ontstaan, ze zijn overal in de stad geweest."

9 september 2020: ['Medisch personeel zonder inenting niet welkom op ic'.](#)

Zorgpersoneel dat zich straks weigert te laten vaccineren tegen corona, kan een verbod krijgen om op bepaalde afdelingen te werken. De Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen noemt in het AD niet

Coronajaar 2020: de maand september (7)

inenten „onverstandig en onacceptabel”, maar een vaccinatieplicht komt er in Nederland niet.

Werkgevers mogen in Nederland geen vaccinatie van een werknemer eisen. „Maar als er eenmaal een goed vaccin is, zouden wij het onverstandig en onacceptabel vinden als personeel dat niet zou nemen”, zegt een woordvoerder van de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen (NVZ). De NVZ pleit voor een 'dwingend advies' aan zorgpersoneel. Personeel dat zich niet laat inenten, kan de toegang geweigerd kan worden tot bepaalde afdelingen, zoals de ic.

9 september 2020: [Kwart van de mensen die coronatest wil moet langer dan 48 uur wachten.](#)

Een kwart van wie zich wilde laten testen kon niet binnen 48 uur terecht voor een afspraak. Door de beperkte testcapaciteit kan het lastig zijn om een afspraak te maken bij de GGD. Op coronatest.nl krijgt een deel van de bezoekers de melding dat er geen testplaatsen kunnen worden gevonden. De GGD bevestigt dat ook de telefoonlijnen van de GGD's overbelast zijn. Bellers krijgen te horen dat ze later kunnen terugbellen, waarna de verbinding wordt verbroken. De vraag naar testen is groter dan de laboratoria met de beschikbare testmaterialen aankunnen.

9 september 2020: [Corona en lerarentekort dwingen scholen soms de deuren te sluiten.](#)

Steeds meer scholen raken in de problemen door het coronavirus. Leraren mogen niet werken bij ziekteverschijnselen, vervanging is moeilijk te vinden, en wat doe je als een leerling het coronavirus blijkt te hebben? Iedere school lost dat zelf op. Sommige scholen gaan soms tijdelijk helemaal dicht.

10 september 2020: ['Meer verdeeldheid over coronabeleid kabinet'.](#)

Een groot aantal Nederlanders staat nog steeds achter het coronabeleid van het kabinet, maar de verdeeldheid over de aanpak neemt toe. Ruim een derde (37%) vindt het goed zo, eveneens 37% wil een strengere aanpak, een kwart (26%) vindt dat het losser mag. Volgens het onderzoek zijn kiezers van de PVV en GroenLinks met 47% het vaakst voor een strengere aanpak. De kiezers van Forum voor Democratie (56%) willen liever een minder streng beleid. Er is een duidelijke relatie tussen het vertrouwen in de adviezen van het RIVM en de steun aan het kabinet. 63% van alle Nederlanders heeft vertrouwen in het RIVM, 16% niet.

Onder degenen die het coronabeleid van het kabinet niet steunen heeft slechts 24% vertrouwen in het RIVM en vindt 60% dat het kabinet te veel naar het RIVM en te weinig (65%) naar critici luistert. Onder degenen die het kabinet wel steunen heeft 77% procent vertrouwen in het RIVM en vindt 35% dat het kabinet te veel naar RIVM luistert. Bereidheid tot vaccinatie is afgenomen. In juni zei nog bijna driekwart (73%) zich (zeker of waarschijnlijk) te laten vaccineren als er een vaccin beschikbaar is, nu

Coronajaar 2020: de maand september (7)

is dat nog 65%. Het percentage 'zeker wel' is een redelijke indicatie van te verwachten gedrag. Dit aandeel daalde van 43% naar 34%.

10 september 2020: [Personeelstekort op ic's kan probleem worden bij tweede golf](#).

Het is onzeker of de capaciteit op intensivecare-afdelingen bij een nieuwe coronagolf in het najaar kan worden opgeschaald. Er is mogelijk niet genoeg personeel doordat ziekenhuizen hen niet tegemoet willen komen, zo waarschuwt verpleegkundigenorganisatie V&VN. "Alle afspraken over wat ic-verpleegkundigen nodig hebben om goed te kunnen werken worden helemaal niet onvoldoende nagekomen", zegt Rowan Marijnissen van V&VN. Het gaat bijvoorbeeld om eisen op het gebied van roosters, scholing en kinderopvang. "Als er niet wordt geluisterd, frustreert dat. Het is een reëel risico dat die mensen niet meer uren maken of de zorg zelfs vaarwel zeggen." Uit onderzoek van V&VN blijkt dat driekwart van de ic-verpleegkundigen niet bereid is meer uren te maken als er een tweede coronagolf uitbreekt. "Veel collega's zijn moe en missen de waardering. Dat demotiveert en daar maak ik me grote zorgen over", zegt Marijnissen. Bianca Buurman, chief nursing officer bij het ministerie van Volksgezondheid: "De grote vraag is: hebben we voldoende personeel?"

11 september 2020: [Niet besmet, toch positief getest](#).

Honderden mensen die de afgelopen week een positieve testuitslag kregen en in quarantaine zitten, dragen mogelijk het coronavirus helemaal niet bij zich. Bij een zesde tot een derde van de positief geteste personen kan het om een fout-positieve uitslag gaan, blijkt uit informatie van het RIVM over de nauwkeurigheid van de gebruikte PCR-test en de mate waarin het virus voorkomt onder mensen met verkoudheidsklachten. Daarmee zou ook tot een derde van het bron- en contactonderzoek dat de GGD's de laatste maanden uitvoerden, onnodig kunnen zijn. Het aantal fout-positieve uitslagen was in Nederland de laatste weken waarschijnlijk relatief hoog. Dat komt doordat het coronavirus nu weinig voorkomt én doordat veel mensen zonder klachten zich laten testen.

11 september 2020: [Minister De Jonge: coronatestkrapte duurt nog weken](#).

Het blijft nog een tijd moeilijk om een coronatest te krijgen bij de GGD. "Deze weken zullen krap zijn", zei minister De Jonge. De krapte zit in de laboratoriumcapaciteit om tests te analyseren. Om die uit te breiden sloot hij contracten met Duitse labs en daar komt nu een Belgisch laboratorium bij.

12 september 2020: [Teststraat Schiphol vanaf morgen gesloten](#).

De teststraat op Schiphol waar binnenkomende reizigers uit risicogebieden op het coronavirus kunnen

Coronajaar 2020: de maand september (7)

worden getest, gaat vanaf morgen dicht. Het ging om een proef, schrijft minister De Jonge. Dat heeft alles te maken met 'toenemende knelpunten in de testcapaciteit bij de laboratoria.

13 september 2020: Op dag 200 van corona-uitbraak komt besmetting 100.000 in zicht.

Het begon in Loon op Zand. Toen Diemen. Eind februari waren daar de eerste 2 coronabesmettingen van Nederland vastgesteld. Daarna breidde het nieuwe coronavirus zich als een olievlek uit over het land. Het is de 200e dag van de uitbraak. Het aantal bevestigde besmettingen is uitgekomen boven de 80.000. Dagelijks komen er ongeveer 1.000 nieuwe gevallen aan het licht. Als dat zo aanhoudt, wordt eind september de 100.000e besmetting vastgesteld. Het werkelijke aantal patiënten is die grens waarschijnlijk allang gepasseerd, omdat in de begindagen van de uitbraak lang niet iedereen werd getest. Het aantal besmettingen stijgt weer. Het gaat niet langer om tientallen gevallen per dag, maar om tientallen gevallen per uur. De nieuwe patiënten zijn vooral twintigers en dertigers uit de grote steden, onder wie studenten. Zij lopen het coronavirus onder meer in de horeca op.

14 september 2020: Het coronavirus bedreigt ook je hersenen.

In maart dachten we dat het coronavirus leidde tot problemen met de longen. Nu - bijna 7 maanden later - weten we dat het een veelkoppig monster is, dat kan huishouden in je hele lijf. Daar is nu ook een bedreiging van de hersenen bij gekomen. Hoe het coronavirus de hersenen binnendringt is niet duidelijk. Maar ongeveer de helft van de patiënten heeft neurologische symptomen, zoals hoofdpijn, verwarring en delier. Het coronavirus vermenigvuldigt zich in de hersenen. Het virus lijkt ook alle zuurstof in de buurt op te zuigen, waardoor naburige cellen doodgaan. Infectie van de hersenen is waarschijnlijk zeldzaam, maar sommige mensen kunnen vatbaar zijn om hun genetische achtergrond of andere redenen. Als de hersenen geïnfecteerd raken, kan dat een dodelijk gevolg hebben.

15 september 2020: GGD-medewerkers mikpunt van agressie.

GGD-medewerkers die telefonisch coronatesten inplannen, zijn mikpunt van agressie en intimidatie. "Het wordt steeds heftiger", vertelt manager Koen Spruijt. "Het is niet meer normaal." Aanleiding zijn oplopende wachttijden door gebrek testcapaciteit. GGD-medewerkers zijn gescheld helemaal zat.

16 september 2020 's avonds: 17 medewerkers ziekenhuis HMC positief getest op corona.

17 artsen en verpleegkundigen van Haaglanden Medisch Centrum (HMC) en 1 patiënt zijn positief getest op het virus. Onder hen zijn 10 zorgmedewerkers van de afdeling hartbewaking. De zorg in het HMC gaat met extra voorzorgsmaatregelen gewoon door. Medewerkers die binnen 1,5 meter zorg

Coronajaar 2020: de maand september (7)

moeten verlenen, dragen mondkmaskers. Personeel met milde klachten moet thuisblijven en wordt getest voordat het weer aan het werk kan. De besmettingsbron is moeilijk te achterhalen.

17 september 2020: 9 medewerkers Antoni van Leeuwenhoek besmet met corona.

Op de afdeling Bloedafname van het Antoni van Leeuwenhoek (AVL) zijn 9 medewerkers positief getest op het coronavirus. In totaal werken er 13 mensen op die afdeling. De kans op besmetting van patiënten wordt zeer klein geacht. Deze medewerkers zijn direct getest toen zij lichte klachten vertoonden. De positief geteste medewerkers waren al thuis in afwachting van hun testuitslagen.

De besmettingen zijn hoogstwaarschijnlijk ontstaan van medewerker op medewerker. „De kans op besmetting van patiënten die de afdeling Bloedafname hebben bezocht is minimaal.

Op de Bloedafname gaat het om kort contact tussen medewerker en patiënt”, aldus het ziekenhuis.

De medewerkers Bloedafname zonder klachten dragen nu uit voorzorg een chirurgisch (FF2) mondneusmasker tijdens hun werk. Volgens het ziekenhuis is de continuïteit van de bloedafnames gewaarborgd. AVL wijst er op dat er vanaf het begin van de coronaperiode in maart beschermende maatregelen zijn getroffen om besmettingen te voorkomen. Er zijn plexiglas schermen aangebracht in de prikcabines zodat er geen direct contact is.

17 september 2020: Inspectie: GGD'en en labs niet klaar voor tweede golf coronavirus.

Het Nederlandse testsysteem voor het coronavirus is nog niet klaar voor een mogelijke tweede golf. De testcapaciteit moet verder omhoog, constateert de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) na onderzoek in alle 25 GGD-regio's. De inspectie noemt de uitbreiding die nog nodig is een “enorme opgave” voor de betrokken GGD'en en laboratoria. Het onderzoek is uitgevoerd in juli en augustus.

18 september 2020: RIVM spreekt minister De Jonge tegen: Schaarste speelde rol bij mondkmaskers.

Schaarste heeft wel degelijk een rol gespeeld bij een advies over het gebruik van mondkmaskers in de ouderenzorg. Dat bevestigt het RIVM. Minister Hugo de Jonge heeft eerder ontkend dat het RIVM bij de totstandkoming van richtlijnen rekening zou houden met schaarste aan beschermingsmiddelen. Sinds een maand geldt het advies om ook bij een vluchtig contact met verdachte coronapatiënten in verpleeghuizen een mondneusmasker te dragen. Tot half augustus werd dat door het RIVM echter niet noodzakelijk gevonden. Volgens het RIVM is de richtlijn aangepast om de zaak gelijk te trekken met ziekenhuizen. Nu blijkt, dat het RIVM dit advies ook baseerde op het gebrek aan mondkmaskers.

Coronajaar 2020: de maand september (7)

18 september 2020: [Kamer verbolgen over mondkapjesrichtlijn ouderenzorg.](#)

Oppositiepartijen in de Tweede Kamer zijn boos dat schaarste toch een rol lijkt te hebben gespeeld in de richtlijn voor mondkapjes in de ouderenzorg. Onlangs is de richtlijn van de afgelopen maanden - dat medewerkers geen masker hoefden te dragen als ze slechts "kort contact" hadden met een (verdachte) coronapatiënt - stilzwijgend gewijzigd. Mondmaskers zijn nu wel "noodzakelijk", ongeacht hoe lang het contact is. Die wijziging is niet gebaseerd op nieuwe wetenschappelijke informatie.

"Om laaiend van te worden", zegt Lilian Marijnissen van de SP. "Zo vaak hebben we gevraagd waarom niet al onze zorgverleners voldoende bescherming kregen. Nu komt uit: deze fout was natuurlijk toch gebaseerd op een tekort aan materialen." De Kamer wil nu opheldering krijgen.

PVV-leider Geert Wilders wil weten of "medewerkers in de ouderenzorg voor de gek zijn gehouden" en of de Tweede Kamer "is voorgelogen." Volgens Wilders is het "code rood voor de minister als dit waar is". Dus zorgmedewerkers en patiënten zijn willens en wetens in gevaar gebracht? Schandalig", zegt GroenLinks-voorman Jesse Klaver. "Liegen over veiligheidsrisico's is onacceptabel." Kamerlid Vera Bergkamp van coalitiepartij D66 wil opheldering van het kabinet.

19 september 2020: [Briefje van Jan aan de CDA-kiezers.](#)

Truus heeft in april haar moeder begraven. Die woonde in het verpleeghuis. Ze overleed aan corona. Besmet door een zorgmedewerker die van minister Hugo de Jonge geen mondkapje mocht dragen.

Henk, een sportieve vijftiger, werkt in de thuiszorg. Henk moest van CDA-minister Hugo de Jonge ook onbeschermd op pad. Nadat hij corona opliep, vermoedelijk bij mevrouw De Jager, die hij dagelijks van steunkousen voorzag, heeft Henk ernstige en onherstelbare longschade opgelopen.

Els heeft haar aan een hartaanval overleden vader moeten wegbrengen. Omdat van CDA-minister Hugo de Jonge maar dertig mensen de begrafenis mochten bijwonen, is de grootst mogelijke ruzie in de familie ontstaan. Els, die als oudste dochter de keuze moest maken tussen 'wie wel' en 'wie niet', is van het 'olievrouwtje' in de familie de pispaal geworden van iedereen, die niet mocht komen.

Daan, de jongste zoon van Hans en Marja, is de laatste weken hard achteruit gegaan aan kanker.

CDA-minister Hugo de Jonge koos er voor om behandelingen van kankerpatiënten uit te laten stellen vanwege de toestroom van al die coronapatiënten. Gedwongen door de gevolgen van 'marktwerking in de zorg', d'accord, maar ook doordat onvoldoende getest en beschermd werd. Nooit zullen Hans en Marja weten hoe zoon Daan er op dit moment aan toe zou zijn als hij optimaal behandeld was.

Hanna is zorgverlener in het verpleeghuis. Hanna moest van minister Hugo de Jonge doorwerken, onbeschermd, óók toen er in haar eigen gezin corona-gerelateerde klachten waren. Ze was

Coronajaar 2020: de maand september (7)

“onmisbaar”. Hanna vraagt zich dag en nacht af hoeveel van de dertig coronadoden in ‘haar’ verpleeghuis zij daardoor ‘op haar geweten heeft’, zeker nu uit een test is gebleken dat haar man Bert eerder dit jaar corona heeft gehad, vermoedelijk na de wintersportvakantie in Noord-Italië.

Bij al die ellende komt steeds één naam bovendrijven. Die van CDA-minister Hugo de Jonge.

Een gewetenloze schoft, die het RIVM adviezen liet opstellen die gebaseerd waren op ‘schaarste’ in plaats van veiligheid. Het ging CDA-minister Hugo de Jonge helemaal nooit om Truus, Henk, Els, Daan, Hans, Hanna en hun familieleden. Het ging CDA-minister Hugo de Jonge om Hugo de Jonge.

19 september 2020: Van waakzaam tot ernstig: dit betekenen de risiconiveaus voor het coronavirus.

Minister Hugo de Jonge maakte bekend dat Nederland wordt opgedeeld in drie ‘risiconiveaus’ om regionaal maatregelen te treffen tegen de verspreiding van het coronavirus. Zes regio’s werden direct bestempeld als risiconiveau 2. De regio’s Kennemerland, Amsterdam-Amstelland, Hollands Midden, Utrecht, Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond dragen sinds vrijdagavond ‘risiconiveau 2’. De situatie in deze zes regio’s is ‘zorgelijk’. In de rest van het land geldt ‘risiconiveau 1’, of ‘waakzaam’. Door de minister wordt verwacht, dat ook andere regio’s binnenkort zullen worden aangemerkt als zorgelijk.

De drie risiconiveaus, te weten ‘waakzaam’, ‘zorgelijk’ en ‘ernstig’, worden toegekend aan de hand van de ontwikkeling van het virus in een bepaalde regio. Het Rijk, de GGD’en, het RIVM en de veiligheidsregio’s beoordelen de situatie samen, om vervolgens het risiconiveau in de afzonderlijke regio’s vast te stellen. Is het coronavirus in een regio beheersbaar, dan wordt het niveau ‘waakzaam’ toegepast. Het aantal besmettingen is in zo’n gebied laag, maar kwetsbaren moeten wel alert zijn op het virus. Ontwikkelt de situatie negatief? Dan wordt opgeschaald naar het niveau ‘zorgelijk’. In dat geval worden geldende maatregelen onvoldoende nageleefd en neemt de druk op de zorgcapaciteit toe. Met maatregelen op maat moet de verspreiding van het virus dan weer onder controle komen.

Risiconiveau 3 gaat nog een stap verder. In dat geval is een situatie in een regio ‘ernstig’ en is hard ingrijpen noodzakelijk om verdere escalatie te voorkomen. Het aantal nieuwe besmettingen neemt snel toe, bron- en contactonderzoek weinig nut meer en de regionale zorgcapaciteit is onvoldoende.

Op dit moment geldt in geen van de regio’s niveau 3.

19 september 2020: Nederlanders willen hardere maatregelen in strijd tegen tweede coronagolf.

De maatregelen die vrijdagavond zijn aangekondigd om het oplaaierende coronavirus de kop in te drukken, zijn te mild. Bijna de helft van de Nederlanders (49%) is van mening dat het kabinet met hardere maatregelen moet komen om het virus goed te kunnen beteugelen.

Coronajaar 2020: de maand september (7)

20 september 2020: [Gedragsexpert roept op tot hardere taal coronavirus weer serieus te nemen.](#)

Hoogleraar en gedragsexpert Benjamin van Rooij roept de regering op tot duidelijker taal, zodat de angst voor het coronavirus terugkomt en we het virus weer serieus gaan nemen. Uit onderzoek dat Van Rooij voor de Universiteit van Amsterdam (UvA) deed naar hoe mensen met de coronaregels omgaan ziet hij de motivatie massaal afnemen. Slechts 20% van de mensen houdt zich er op straat nog aan. Naleving moet volgens hem beter, maar de maatregelen mogen ook strenger. Als we de samenleving willen laten doordraaien en er meer mensen bij elkaar kunnen blijven komen, moet de motivatie voor het naleven van de coronaregels weer omhoog. Het is heel moeilijk om gemotiveerd te blijven als er geen duidelijk eindpunt is. Hij maakt zich zorgen over de huidige situatie. "Kunnen we het wel met motivatie als er veel mensen bij elkaar blijven komen?" Hij denkt dat dit 'een vijf voor twaalf moment' is en dat er op een gegeven moment maatregelen moeten worden genomen, die vooral te maken hebben met het toelaten van een beperkt aantal bezoekers.

"In april mocht maar een beperkt aantal mensen in de supermarkt bij elkaar komen en nu is dat helemaal losgelaten." Naar aanleiding van de oplopende besmettingen vraagt een groot deel van de Nederlanders om strengere maatregelen. Van Rooij legt uit dat motivatie afhangt van drie pijlers, die alle drie sinds april zijn afgezwakt. Ten eerste de motivatie voor naleving door angst voor ziekte in het algemeen. Hoe meer tijd er is verstreken hoe minder angst er heerst om het virus te krijgen. Ten tweede heeft de steun die er is voor het beleid van de overheid invloed. Daar is steeds meer onvrede over. Ten derde kijken mensen naar wat anderen doen: als de omgeving zich minder goed aan de regels gaat houden, volgen we dit voorbeeld snel. Belangrijk is dat de samenleving door kan draaien en juist daarom moeten we een manier vinden om elkaar weer te motiveren. De angst voor het coronavirus moet terugkomen. De boodschap moet zijn: als wij de situatie nú niet omdraaien, kunnen we niks anders doen dan zwaardere maatregelen nemen. Niet alleen qua angst voor ziekte, ook dat horeca, sportverenigingen en studentenverenigingen misschien weer dicht moeten. Dat soort taal is nodig.

20 september 2020: [Politie maakt einde aan illegaal feest Beverwijk, dj aangehouden.](#)

De politie heeft rond middernacht een illegaal feest beëindigd in Beverwijk. Agenten kwamen af op het feest na meerdere meldingen over geluidsoverlast. Er waren zestig tot tachtig mensen aanwezig op het feest. Toen de politie de apparatuur van de dj in beslag wilde nemen, probeerde hij, nadat alles was ingeladen, er met de auto vandoor te gaan. De uitgang van het terrein werd geblokkeerd. De man is ook aangehouden voor rijden onder invloed en voor het bezit van (hard)drugs. Hij zit vast voor verhoor en onderzoek. De overige aanwezigen vertrokken zonder problemen.

Coronajaar 2020: de maand september (7)

21 september 2020: [Amerikaans RIVM: 'verspreiding vooral via aerosolen'](#).

Het CDC (Center for Disease Control and Prevention) - de Amerikaanse tegenhanger van het RIVM - komt vandaag met een opmerkelijke koerswijziging. Volgens het CDC is de rol van aerosolen bij de verspreiding van corona veel groter dan eerst werd gedacht. Aerosolen bestaan uit een wolk van grote (> 5-10 µm) en kleine fijne druppels (< 5 µm) en druppelkernen. De kleine druppels en de druppelkernen kunnen een grotere afstand afleggen en met name druppelkernen blijven langer in de lucht hangen. "Men denkt dat dit de belangrijkste manier is waarop het virus zich verspreidt", schrijft de CDC op haar website. "Er zijn steeds meer aanwijzingen dat druppels en zwevende deeltjes in de lucht kunnen blijven hangen en door anderen kunnen worden ingeademd en afstanden van meer dan 1,50 meter kunnen afleggen (bijvoorbeeld tijdens koorrepetities, in restaurants of in fitnesslessen)."

Amerikaanse experts op het gebied van het coronavirus zeggen dat de nieuwe CDC-richtlijn een wezenlijke verschuiving betekent over hoe het virus wordt overgedragen. De uitleg van twee pagina's biedt helaas weinig nieuwe richtlijnen over hoe je te beschermen tegen overdracht via de lucht.

In Nederland maakt opiniepeiler Maurice de Hond zich al maanden druk dat de rol van aerosolen niet voldoende serieus wordt genomen.

21 september 2020: [Corona lijkt écht minder dodelijk geworden](#).

Het aantal coronabesmettingen loopt in rap tempo op, maar in ziekenhuizen blijft het relatief rustig. Experts zagen dat eerst niet, maar waarschuwen: jongeren zullen uiteindelijk ouderen besmetten.

Toch staan die ouderen er dan wel beter voor dan een half jaar geleden. Toen werd er ongewild gepioneerd met diverse medicijnen, zegt Diederik Gommers, de voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Intensive Care (NVIC). "Dat is nu echt anders. We hebben nu virusremmers en herkennen veel beter de grofweg twee types van coronapatiënten. De eerste groep krijgt last van bloedstolsels, zij krijgen bloedverdunners, soms al thuis. De andere groep heeft last van een overreactie van het afweersysteem, hen geven we steroïden, zoals dexamethason. Uit studies blijkt dat de sterfte zo met wel 30% kan dalen." Ook liggen patiënten veel korter op de ic. Tijdens de eerste golf was de gemiddelde ligduur bijna 21 dagen, nu nog maar 16 dagen. Die daling schept ruimte. Maar veel experts zien vooral het lage aantal besmettingen onder ouderen als oorzaak van de lege ziekenhuizen. Het is een vaste route bij infectieziekten dat eerst jongeren en daarna ouderen besmet raken, stellen zij. Bovendien is exponentiële verspreiding moeilijk te vatten voor het menselijk brein.

21 september 2020: [Politie Rotterdam vanuit feestend](#)

Coronajaar 2020: de maand september (7)

studentenpand bekogeld.

De Rotterdamse politie is zaterdagavond vanuit een studentenpand bekogeld met vuilnis en blikjes, toen de agenten een eind wilden maken aan een huisfeest. Tientallen jongeren zijn uit het pand gehaald, meldt Rijnmond. In totaal waren zo'n 55 jongeren aan het feesten. Toen de politie het huis binnenging, namen zo'n 20 feestvierders via de achterdeur de benen. De overgebleven jongeren weigerden te vertrekken en zijn toen met geweld naar buiten gewerkt. 36 van hen krijgen een boete voor het overtreden van de coronaregels. Burgemeester Aboutaleb van Rotterdam is bedroefd over het gedrag van ongeveer 60 studenten in zijn stad. "Ze hebben zich misdragen."

21 september 2020: Coronatestlijn voor onderwijs- en zorgpersoneel na half uur al overbelast.

De speciale telefoonlijn waar zorg- en onderwijspersoneel zich met voorrang kan melden voor een coronatest, was maandagochtend na een half uur al niet meer bereikbaar.

21 september 2020: Grote corona-uitbraak in instelling gehandicapten: 'Activiteiten stopgezet'.

Bij een woongemeenschap voor verstandelijk beperkten in Nootdorp is een grote corona-uitbraak geweest. Hierbij zijn minstens 12 bewoners en 20 personeelsleden besmet geraakt met het virus. Inmiddels is er ook iemand overleden. Het grootste deel van de besmettingen heeft plaatsgevonden tijdens de dagbesteding van onze bewoners. Activiteiten zijn daarom stopgezet en de coronagevallen zitten momenteel in quarantaine. Soms is het moeilijk om aan de cliënten uit te leggen dat ze afstand tot elkaar moeten houden. Deze groep snapt de maatregelen niet altijd.

22 september 2020: BN'ers lijnrecht tegenover elkaar na corona-actie #ikdoenietmeermee.

Veel politici en BN'ers hebben zich gekeerd tegen een oproep van een groepje artiesten en modellen om de coronaregels van het kabinet te negeren. Die riepen met de hashtag #ikdoenietmeermee op zich tegen de coronarichtlijnen van het kabinet te keren. Maar de actie krijgt vooral ook veel kritiek van collega's. Zij vragen zich af of de activisten afzien van medische hulp als ze zelf corona krijgen.

22 september 2020: De Jonge noemt #ikdoenietmeermee onverantwoord: 'Dat kan niet'.

Minister van Volksgezondheid Hugo de Jonge heeft geen goed woord over voor de oproep van enkele BN'ers aan hun volgers om zich tegen de coronarichtlijnen van het kabinet te keren.

Coronajaar 2020: de maand september (7)

“Onverantwoord”, zei De Jonge over de actie met de hashtag #Ikdoenietmeermee. “Het is goed om kritisch te zijn. Vragen stellen moet. Dat is ook goed. Maar zo maar niet meer meedoen, zo werkt de samenleving niet. Dat kan niet. We hebben ook onze jongeren nodig, we hebben iedereen nodig”.

23 september 2020: Meer dan 5 miljoen coronabesmettingen vastgesteld in Europa.

Het aantal coronabesmettingen dat is gemeld in Europa, is de vijf miljoen voorbij. Europese landen stelden alleen vorige week al bij ruim 380.000 mensen vast dat ze het besmettelijke virus opliepen.

23 september 2020: Elke Belg mag nu met vijf mensen knuffelen buiten het gezin.

Elke Belg mag vanwege het coronavirus nu maximaal vijf “nauwe contacten” buiten de gezinssituatie aanhouden. “Met hen mag u knuffelen, een glas drinken, eten”, zei premier Sophie Wilmès.

24 september 2020: ‘Tegenstanders coronabeleid vallen wachtenden lastig bij teststraat’.

Activisten die het oneens zijn met het Nederlandse testbeleid hebben wachtenden bij de teststraat in Eindhoven lastiggevalen. De twee demonstranten namen daarbij een foto van mensen in de wachtrij. De politie is op de hoogte gesteld. Het duo deelde duo flyers uit van Demonstratie van het Volk.

24 september 2020: ‘Landelijke maatregelen nodig om virus onder controle te krijgen’.

Er zullen landelijke maatregelen nodig zijn om het coronavirus weer onder controle te krijgen, zeggen deskundigen. Regionale coronamaatregelen hebben op dit moment geen nut, gezien het aantal regio's waar het virus weer oplaait snel toeneemt. Volgens epidemioloog Hans Heesterbeek van de Universiteit Utrecht verspreidt het coronavirus zich vanuit de Randstad “als een olievlek”. “Dat los je niet op met regionale maatregelen. Mensen reizen volop van de ene regio naar de andere.

24 september 2020: ‘Niet hoesten en praten in de lift’: aerosolen blijven 20 minuten hangen.

Stel: je stapt de lift in waar net iemand uitkomt die flink heeft lopen hoesten, kun je dan besmet raken met het coronavirus? Onderzoekers van de Universiteit van Amsterdam hebben aangetoond dat de kleine uitgehoeste virusdeeltjes, aerosolen, lang kunnen blijven hangen: tien tot twintig minuten.

Coronajaar 2020: de maand september (7)

24 september 2020: Angst in verpleeghuizen voor wat komen gaat: 'De druk is voelbaar aanwezig'.

De tweede golf is begonnen en ook verpleeghuizen merken dat. De toename zorgt voor meer druk en angst bij het verzorgend personeel. Ik ben bang dat nog veel meer besmettingen gaan optreden.

25 september 2020: Eerste proef met snelteststraat van start: corona-uitslag binnen een kwartier.

In Utrecht is het afnemen van corona-sneltesten in een teststraat van start gegaan. Als blijkt dat de sneltesten goed genoeg zijn, hoopt het kabinet deze vanaf november op grote schaal in te zetten. Mensen die de sneltest doen, krijgen tijdens het onderzoek ook een normale coronatest.

26 september 2020: Senioren willen strengere controle op naleving coronaregels.

Het kabinet moet meer doen tegen het oplopen van het aantal coronabesmettingen. Dat vinden veel senioren. Dik 64% vindt dat er beter moet worden gehandhaafd op de 1,5 meter afstand, 60% vindt dat mondkapjes verplicht moeten worden in supermarkten en andere winkels.

26 september 2020: Experts over de tweede coronagolf: 'Binnen zes weken zijn we terug in maart'.

Deskundigen zijn het eens: Nederland zit in de gevreesde tweede golf van de coronapandemie. In de afgelopen week zijn recordaantallen positieve tests geregistreerd. De grens van 100.000 gevallen is gepasseerd. Ziekenhuizen lopen vol, teugels worden aangehaald: hoe staat het land er nu voor? GGD-directeur Sjaak de Gouw: "Binnen zes weken zitten we in de situatie van maart en april."

29 september 2020: Wereldwijd dodental door pandemie passeert miljoen.

Het aantal mensen wereldwijd overleden als gevolg van het virus passeert de grens van een miljoen.

29 september 2020: Mondkapje niet verplicht in gebouw Tweede Kamer.

Het wordt in de Tweede Kamer niet verplicht om een mondkapje te dragen. Voorzitter Arib schrijft dat het "heel begrijpelijk is als Kamerleden en medewerkers ervoor kiezen een mondkapje te dragen.

Coronajaar 2020: de maand september (7)

30 september 2020: [Experts: we hadden veel eerder moeten ingrijpen.](#)

Nederland had veel eerder moeten ingrijpen om het coronavirus in te dammen. Al bij de lichte stijging in juli had het kabinet maatregelen moeten nemen. De huidige beperkingen gaan niet ver genoeg om snel de controle terug te krijgen. Dat is de boodschap van het zogeheten Red Team, het collectief van experts buiten het gebruikelijke clubje wetenschappers dat het kabinet adviseert.

30 september 2020: [Kamer wil landelijk mondkapjesbeleid: 'Maak einde aan onduidelijkheid'.](#)

De Tweede Kamer wil een eind maken aan de onduidelijkheid rond het dragen van mondkapjes in publieke ruimtes. De nieuwe richtlijn van het kabinet zorgt volgens een meerderheid voor te veel verwarring. Er moet daarom een eenduidig landelijk beleid komen voor het dragen van mondkapjes.